

GEÇ HOLOSEN GÖKOVA DELTASI'NIN İLERLEMESİ: AKÇAPINAR SEDİMAN KAYITLARI

Umut Öztürk^a, Derya Akça^a, Sena Akçer Ön^a

^a Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği

(umutozturk0658@gmail.com)

ÖZ

Gökova Körfezi (Muğla) farklı yaş ve oryantasyonlara sahip iki ana rift sisteminden oluşmuştur. Gökova Rift'i genç Pliyosen yaşlı denizel çökeller tarafından doldurulmuştur, ayrıca bu alanda normal faylanmanın etkisinde akarsu ortamını oluşturmaktadır. (Ör: Akçapınar NehriAzmağı). Tektonik etkinin dışında çalışma alanı olan Akçapınar ve Akyaka Azmakları'nın getirdiği malzemelerle dolan körfezde Idyma adlı bir antik kent de bulunmaktadır. Günümüzden 2500 yıl önce (M.Ö. 5. yy) yerleşim olduğu düşünülen Idyma antik kentinin limanının da bugün Gökova düzlüğünde olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma kapsamında Akçapınar Azmağı ve civarından alınan karotlarda mikropaleontoloji analizleri sonucu azmağın Geç Holosen çevre değişimlerinin araştırılması ve Antik kent ile ilişkisinin araştırılması amaçlanmıştır.

Bu amaçla Akçapınar Azmağı'ndan, denize döküldüğü noktadan ve azmağın güneyinde ova- dan olmak üzere 5 farklı lokasyondan 5 karot alınmıştır. Akçapınar Azmağı üzerinden gravite yöntemiyle 25 cm uzunluğunda iki karot, azmağın denize döküldüğü noktadan yüzey karotu (5 cm) ve el karotiyle ile delta içinde 30 cm ve 472 cm uzunluğunda iki karot alınmıştır. Alınan karotlar ikiye bölünerek fotoğraflanmış ve litolojik tanımlamaları yapılmıştır. Kısa karotlar 3 cm'de bir, uzun karot 5cm'de bir örneklenerek dondurucu-kurutucuda (freeze-dyer) kurutulduktan sonra 63 µm elekte yıkanarak kilden arındırılmıştır. Kurutulan örnekler stereo mikroskop altında incelenerek foraminifer türleri belirlenecektir. Elde edilen sonuçlara göre 472cm uzunluğundaki karotta tatlısu-deniz geçişi seviyesi belirlenerek kavkıdan C-14 yaş analizi yapılacaktır.

Karotlarda yaptığımız litolojik incelemelerde genel olarak koyu zeytin yeşilli çamurlu, killi örnekler olduğu belirlenmiştir ve yeryer farklı boyutlardaki bivalvia kavkaları gözlemlenmiştir. Ayrıca bitki kalıntıları, biyotürbasyon izleri ve vermedit kavkaları tespit edilmiştir.

Alınan uzun karot üzerinde yapılan litolojik incelemelerin ilk sonuçlarına göre denizden tatlı su geçişinin 170cm de olduğu gözlenmiştir. Yapılan çalışma lisans çalışması olup halen devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gökova Körfezi, Foraminifera, Akçapınar Azmağı, Geç Holosen, Çökel kayıtları

LATE HOLOCENE PROGRADATION OF GÖKOVA DELTA AKÇAPINAR SEDIMENT RECORDS

Umut Öztürk^a, Derya Akça^a, Sena Akçer Ön^a,

^aMuğla Sıtkı Koçman University Department of Geological Engineering

(umutozturk0658@gmail.com)

ABSTRACT

Gökova Gulf (Muğla) consists of two main rift systems with different ages and orientations. Gökova Rift is filled by young Pliocene marine sediments, and stream environment occurs under the influence of normal faulting. (Ex: Akçapınar River). There is also an ancient city called Idyma which is dated as 2500 BP in Akyaka Village. The harbour of Idyma which is not founded yet in the Gökova Gulf is thought to be silted by Akçapınar and Akyaka rivers. Within the scope of this study, it is aimed to investigate the late Holocene environmental changes and relationship with the ancient city of Idyma by micropaleontological analyses from Akçapınar Azmağı and surroundings cores.

For this purpose, five cores were taken from Akçapınar River, mouth and coast. Two cores 25 cm length were recovered by gravity method from Akçapınar River; a (5 cm) core recovered from the point where the river spits into the sea and 30 cm and 472 cm length two cores were taken in the delta with hand coring method. 5 core were split, photographed and lithology described. The short cores were sampled at 3 cm in, the long core is sampled at 5 cm intervals. The samples are dried in the freezer-dryer, and then washed under gentle water with 63 µm sieve for cleaning from clay. Dried samples will be examined under a stereo microscope to identify foraminifera species. C-14 method also will be used to date transition between marine to fresh water by foraminifer shells.

The lithological description of cores are, dark olive greenish coloured, bivalve and vermedit shell bearing, silty- homogenous mud are observed. In addition, plant remains, bioturbation traces were identified.

According to the preliminary results of the lithological decription of the long core, the transition from marine to fresh water is observed at 170 cm. This is an on-going study which is a part of undergraduate final project.

Keywords: *Gökova Gulf, Foraminifera, Paleontology, Akçapınar Azmağı, Sediment records, Late Holocene*